

वा० रा०

॥१११॥

॥ १४ ॥ तदेवेदं कपित्वं अनवस्थितं अव्यवस्थितकार्यकारीति त्रिषु लोकेषु प्रसिद्धं दर्शितं ॥ रोषदोषाद्रक्षोविषयक्रोधदोषात् ॥ १५ ॥ राजसं रजोगुणमूलं भावं चेष्टाविशेषं अनीशं कार्यासमर्थं अतएवाऽनवस्थितं अव्यवस्थितफलजनकं धिग्यद्यस्मादीश्वरेणापि समर्थेनापि मया रागाद्रजोगुणमूलक्रोधवशात्सीता न रक्षिता अतोधिकं कथं नु जीवता शक्यो मया द्रष्टुं हरीश्वरः ॥ तौ वा पुरुषशार्दूलौ कार्यसर्वस्वघातिना ॥ १४ ॥ मया खलु तदेवेदं रोषदोषात्प्रदर्शितं ॥ प्रथितं त्रिषु लोकेषु कपित्वमनवस्थितं ॥ १५ ॥ धिगस्तुराजसंभावमनीशमनवस्थितं ॥ ईश्वरेणापि यद्वागान्मया सीतानरक्षिता ॥ १६ ॥ विनष्टायां तु सीतायां तावुभौ विनशिष्यतः ॥ तयोर्विनाशे सुग्रीवः संबन्धुर्विनशिष्यति ॥ १७ ॥ एतदेव वचः श्रुत्वा भरतो भ्रातृवत्सलः ॥ धर्मात्मा सहशत्रुघ्नः कथं शक्यति जीवितुं ॥ १८ ॥ इक्ष्वाकुवंशे धर्मिष्ठे गतेनाशमसंशयः ॥ भविष्यति प्रजाः सर्वाः शोकसंतापपीडिताः ॥ १९ ॥ तदहं भाग्यरहितो लुप्तधर्मार्थसंग्रहः ॥ रोषदोषपरीतात्मा व्यक्तं लोकविनाशनः ॥ २० ॥ इति चिंतयतस्तस्य निमित्तान्युपपेदिरे ॥ पूर्वमप्युपलब्धानि साक्षात्पुनरचिंतयत् ॥ २१ ॥ अथवा चारुसर्वांगी रक्षितास्वेन तेजसा ॥ न नशिष्यति कल्याणीनां गिरिग्रीवप्रवर्तते ॥ २२ ॥ न हि धर्मात्मनस्तस्य भार्या ममिते तेजसः ॥ स्वचरित्राभिगुप्तांतां स्पृष्टुमर्हति पावकः ॥ २३ ॥ नूनं रामप्रभावेण वैदेह्या सुकृतेन च ॥ यन्मां दहनकर्मायं नादहद्व्यवाहनः ॥ २४ ॥ त्रयाणां भरतादीनां भ्रातृणां देवता च या ॥ रामस्य च मनःकांता सा कथं विनशिष्यति ॥ २५ ॥ यद्वा दहनकर्मायं सर्वत्र प्रभुरव्ययः ॥ न मे दहतिलांगूलं कथमर्थं प्रधक्ष्यति ॥ २६ ॥

॥ १६ ॥ उभौ रामलक्ष्मणौ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥

साक्षादुपलब्धानि अपरोक्षमनुभूतशुभफलानि उपपेदिरे जातानि दृष्ट्वा पुनरचिंतयदित्यर्थः ॥ २१ ॥ चिंतामेव दर्शयति ॥ अथवेति ॥ नाग्निरग्रीवप्रवर्तते इति अग्निरग्निं न दहतीत्यर्थः ॥ २२ ॥ २३ ॥ दहनकर्मा भस्मीकरणसहजस्वभावः ॥ यद्यतस्तत्त्वभावान्मां तत्सेवकं नादहत् ॥ ततएव तां स्पृष्टुमपि नार्हतीत्यर्थः ॥ २४ ॥ त्रयाणां भरतलक्ष्मणशत्रुघ्नानां देवतात्वात्तस्यामग्न्यप्रवृत्तेरामभयाच्चेति भावः ॥ २५ ॥ ॥ सर्वत्र प्रभुरपि यत्सेवकत्वान्मे लांगूलं न दहति ततस्तां कथं धक्ष्यति ॥ २६ ॥

सु० कां०

॥१११॥